

Evelin Lopman
Õiguskantsleri Kantselei

Teie: 06.08.2026 nr 7-4/261817/2606456

Meie: (kuupäev digiallkirjas) nr 12-4/2032-2

Vastus parvlaevaliini sõiduki registreerimistunnistusele kandmata kaasomanikule sõidusoodustuse rakendamise osas

Austatud Evelin Lopman

Täname Teid pöördumise ja selles kirjeldatud probleemile tähelepanu juhtimise eest. Järgnevalt vastame Teie esitatud küsimustele.

Kas ühistranspordiseaduse, edaspidi ÜTS, § 36 lõiget 3 võiks tõlgendada selliselt, et „sõiduki omanikuna“ käsitatakse ka liiklusregistrisse kantud kaasomanikku, kelle omanikustaatus on liiklusregistri andmetest tuvastatav, kuigi tema nime ei ole registreerimistunnistusel? Kui ministeerium leiab, et sõidusoodustuse saab üksnes registreerimistunnistusele kantud kaasomanik, kas see piirang tuleneb ÜTS § 36 lõikest 3? Mis võib olla sellise piirangu põhjendus?

ÜTS § 36 lõike 3 kohaselt rakendatakse avaliku teenindamise lepingu alusel teostataval liiniveol parvlaevaga sõidusoodustust sõidukile, mille registreerimistunnistusele on omanikuna või vastutava kasutajana kantud isik, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht on laevaliini algus- või lõpp-punktiks oleval saarel.

Nõustume, et ÜTS § 36 lõike 3 sõnastus on kitsendav. Sätte grammatilisel tõlgendamisel on sõidusoodustuse õigust omavate isikute ring piiratud sõiduki registreerimistunnistusele kantud omaniku või vastutava kasutajaga, kes on rahvastikuregistri kohaselt ühtlasi laevaliini algus- või lõpp-punktiks oleva saare elanik. Seega ei anna kehtiva sätte sõnastus piisavalt selget alust kohaldada sõidusoodustust isikule, kes on küll liiklusregistrisse kantud sõiduki kaasomanikuna, kuid kelle nime ei ole registreerimistunnistusel.

Samas mõõname, et selline olukord võib kohelda registreerimistunnistusele kandmata kaasomanikku põhjendamatult erinevalt registreerimistunnistusele kantud omanikust. Sõidusoodustuse eesmärki arvestades on liiklusregistrisse kantud kaasomanikud oluliste tunnuste poolest võrreldavas olukorras: nad on sõiduki omanikud, nende omanikustaatus on liiklusregistris tuvastatav, nad on saare püsielanikud ning neil tekivad mandri ja saare vahel liikudes samalaadsed täiendavad kulud. Kui isiku saare püsielaniku staatus ja seos sõidukiga on registriandmete alusel usaldusväärselt tuvastatavad, ei ole sõidusoodustusest ilmajäämine üksnes registreerimistunnistusel tema nime puudumise tõttu soodustuse eesmärki arvestades sisuliselt põhjendatud.

Oleme Teie tõstatatud küsimust analüüsinud ja leiame, et üheks võimalikuks lahenduseks on täpsustada sõidusoodustuse saamiseks õigustatud isikute ringi määрусega. ÜTS § 36 lõige 4 võimaldab valdkonna eest vastutaval ministril kehtestada lisaks seaduses nimetatud juhtudele sõidusoodustusi üldiste tunnuste alusel kindlaks määratud sõitjate kategooriale, kui selleks on avalik huvi ning soodustuse kehtestamiseks mõistlik ja asjakohane põhjus.

Meie hinnangul võimaldab ÜTS § 36 lõikes 4 sätestatud volitus kaaluda sõidusoodustuse laiendamist saare püsielanikule, kes on liiklusregistrisse kantud sõiduki kaasomanikuna, kuid kelle nime ei ole registreerimistunnistusel. Sellisel juhul oleks võimalik täpsustada majandus- ja taristuministri 25. septembri 2015. aasta määrust nr 120 „Avaliku teenindamise lepingu alusel teostataval liiniveol sõitja kõrgeim pileti hind, sõiduki ja selle haagise pileti hinnad ning sõidusoodustused Kuivastu-Virtsu, Rohuküla-Heltermaa ja Sõru-Triigi parvlaevaliinidel“.

Määruse võimaliku muutmise ulatuse ja sõnastuse kujundamisel tuleb samal ajal arvestada, kuidas saab vedaja kontrollida isiku kaasomaniku staatust viisil, mis on usaldusväärne, ühetaoline ja praktikas rakendatav. Transpordiameti selgituse kohaselt kantakse liiklusregistrisse kõik sõiduki omanikud, kuid kõigi kaasomanike nimesid registreerimistunnistusele ei kanta. Seetõttu ei pruugi üksnes registreerimistunnistuse alusel olla võimalik kõigi liiklusregistrisse kantud kaasomanike seost sõidukiga tuvastada.

Seejuures tuleb eristada sõidusoodustuse õigusliku aluse kujundamist ja selle tehnilist rakendamist. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ülesanne on hinnata parvlaevaliinidel kohaldatavaid sõidusoodustusi reguleeriva määruse täpsustamise vajadust ja võimalikkust ulatust. Liiklusregistri andmete koosseisu, väljastamist ning registri ja vedaja infosüsteemide vahelise andmevahetuse tehnilisi võimalusi puudutavad küsimused tuleb lahendada koostöös Kliimaministeeriumi ja Transpordiametiga.

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium arutab Kliimaministeeriumi ja Transpordiametiga võimalusi, kuidas liiklusregistrisse kantud kaasomaniku staatust sõidusoodustuse kohaldamisel usaldusväärsest arvesse võtta. Arutelu käigus tuleb muu hulgas välja selgitada, kas kaasomaniku staatust on võimalik kontrollida olemasoleva andmevahetuse kaudu või eeldab lahendus andmevahetuse või selle tehnilise korralduse muutmist. Saadud teabe põhjal hindame määruse nr 120 täpsustamise vajadust, õiguslikku ulatust ja praktilise rakendamise võimalusi.

Teavitame Õiguskantsleri Kantseleid Kliimaministeeriumi ja Transpordiametiga peetud arutelu tulemustest ning võimalikest edasistest sammudest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Sigrid Soomlais
Regionaalarengu asekanstler

Teadmiseks: Kliimaministeerium, Transpordiamet

Annela Kornel
5803 5477 Annela.Kornel@agri.ee